

Szkolny Program Profilaktyki

Szkoła Podstawowa nr 2
im. Stanisława Moniuszki

Szkoła Podstawowa nr 2
im. Stanisława Moniuszki
ul. Bukowina 19-21
43-180 ORZESZE
tel./fax (0-32) 2215 298
Regon 000730R04, NIP 635-16-36-77P

Spis treści:

1. Wstęp
2. Podstawa prawna
3. Nowa podstawa programowa a program profilaktyki.
4. Diagnoza stanu wyjściowego.
5. Cele Szkolnego Programu Profilaktyki.
6. Podstawowe zadania Szkolnego Programu Profilaktyki
7. Struktura i treści Szkolnego Programu Profilaktyki
8. Ewaluacja Szkolnego Programu Profilaktyki

1. Wstęp

Profilaktyka rozumiana jest jako proces wspomagania człowieka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu a także ograniczanie i likwidowanie czynników niekorzystnych dla zdrowia i życia człowieka (wg Z.B. Gaś,2001). Realizowana jest między innymi na gruncie szkolnym we współpracy ze środowiskiem lokalnym.

Szkoła jest miejscem działalności zadaniowej uczniów i może wyzwalać trudności dzieci związane z przyjmowaniem odpowiedzialności na siebie i innych. Jest miejscem intensywnego rozwoju w zakresie funkcjonowania interpersonalnego i społecznego w grupie rówieśniczej. Wypełnia znaczną część aktywnego życia dzieci. Jest miejscem konfrontacji autorytetów i kształtowania się poczucia własnej wartości. Z perspektywy rodziców szkoła jest terenem weryfikacji oczekiwań związanych z własnym dzieckiem.

Działania profilaktyczne stanowią wyspecjalizowaną część działań wychowawczych zawartych w szkolnym programie wychowawczym. Treści Szkolnego Programu Profilaktyki wynikają ze szkolnego programu nauczania. Program Profilaktyczny Szkoły jest skorelowany z podstawowymi dokumentami wyznaczającymi zakres działań edukacyjno-dydaktyczno-wychowawczych.

Program Profilaktyczny w Szkole Podstawowej nr 2 im. Stanisława Moniuszki w Orzeszu jest wynikiem diagnozy, w której uwzględniono potrzeby rozwojowe uczniów, wymagania rodziców oraz potrzeby wynikające ze specyfiki środowiska.

Profilaktyka jest ochroną człowieka przed zagrożeniami i reagowaniem na nie. Obejmuje eliminację lub redukcję czynników ryzyka oraz wzmocnienie czynników chroniących. Szkoła realizuje profilaktykę pierwszorzędową skierowaną do grup niskiego ryzyka. Profilaktyka pierwszorzędowa prowadzona jest na kilku poziomach:

- a. Informacyjnym- przekazywanie informacji na temat zachowań ryzykownych; działania pomocne w profilaktyce, same nie prowadzą do redukcji zachowań.
- b. Edukacyjnym- te działania dostarczają wiedzy i umiejętności niezbędnych do tego, by uczniowie byli w stanie sami lepiej radzić sobie z zagrożeniami, np. uzależnieniami, stresem.
- c. Działalności alternatywnej- te działania stwarzają możliwości realizowania ważnych potrzeb dzieci poprzez pozytywną działalność np. sport, działalność artystyczną, społeczną, koła zainteresowań.

2. Podstawa prawna

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
2. Konwencja o Prawach dziecka uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 listopada 1989r., ratyfikowana przez Polskę 30 kwietnia 1991r.

Krajowe Programy :

1. Rządowy Program na lata 2008 - 2013 "Bezpieczna i przyjazna szkoła"
2. Krajowy Program Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przystępczości wśród dzieci i młodzieży przyjęty przez Radę Ministrów 13 stycznia 2004r.
3. Program Ochrony Zdrowia Psychicznego
4. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
5. Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii
6. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV

Ustawy

1. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2002r. Nr 11, poz. 109).
2. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535).
3. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997r o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2003r. Nr 24, poz. 198)
5. Ustawa z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996r. Nr 10, poz. 55)

Rozporządzenia

1. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem. (Dz. U. z 2003r. Nr 26, poz. 226)
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół z późniejszymi zmianami.
3. Rozporządzenie MENiS z dnia 12 sierpnia 2002r. w sprawie nauczania treści wiedzy o życiu seksualnym, określonych w podstawie programowej jako zajęcia edukacyjne: „wychowanie do życia w rodzinie”
4. Statut Szkoły Podstawowej nr 2 w Orzeszu.
5. Program Szkoły Podstawowej nr 2 w Orzeszu.

3. Nowa podstawa programowa a program profilaktyki

Działalność edukacyjna szkoły jest określona przez:

1. Szkolny zestaw programów nauczania, który obejmuje całą działalność szkoły z punktu widzenia dydaktycznego.
2. Program wychowawczy szkoły, który opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i jest realizowany przez wszystkich nauczycieli.
3. **Program profilaktyki** dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska, który opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

Szkolny zestaw programów nauczania, program wychowawczy szkoły oraz program profilaktyki tworzą wspólną całość. Ich przygotowanie i realizacja są zadaniem zarówno całej szkoły, jak każdego nauczyciela.

W preambule do nowej podstawy programowej akcentuje się wyraźnie rolę szkoły w edukacji zdrowotnej, która realizowana jest przez nauczycieli wielu przedmiotów. Celem edukacji zdrowotnej jest kształtowanie u uczniów umiejętności dbania o zdrowie własne i innych ludzi, i tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu.

W okresie nauki w szkole kształtują się zachowania zdrowotne:

- prozdrowotne- zasoby (kapitał) dla zdrowia
- antyzdrowotne- ryzyko dla zdrowia, większość problemów zdrowotnych młodych ludzi jest związana z zachowaniami zdrowotnymi.

Istotą edukacji zdrowotnej i profilaktyki wg. nowej podstawy programowej jest nie tylko przekazywanie wiedzy, ale kształtowanie:

- właściwych postaw wobec zdrowia
- umiejętności życiowych umożliwiających uczniom (teraz i w przyszłości) dokonywanie wyborów sprzyjających zdrowiu oraz podejmowaniu działań na rzecz zdrowia własnego, innych ludzi oraz tworzenia zdrowego środowiska.

Umiejętności życiowe (psychospołeczne) sprzyjają pozytywnym zachowaniom przystosowawczym, dzięki którym możemy sobie radzić z zadaniami i wyzwaniami codziennego życia.

Umiejętności uwzględnione w nowej podstawie programowej:

- pozytywne myślenie, budowanie poczucia własnej wartości, wiary w siebie.
- podejmowanie decyzji
- utrzymywanie dobrych relacji z innymi, dawanie i przyjmowanie wsparcia.
- rozwiązywanie problemów.
- gospodarowanie czasem.
- radzenie sobie z presją, krytyką, negatywnymi emocjami, stresem.

4. Diagnoza stanu wyjściowego. Analiza wyników badań

Tworzenie Programu Profilaktycznego Szkoły wymaga określenia obszarów problemowych i dostosowania do nich konkretnych, zaplanowanych działań. Podstawowym celem badań było zebranie wiarygodnych informacji dotyczących występowania i rozmiarów takich zjawisk jak: agresja i przemoc wśród uczniów, trudności szkolne, brak troski o własne zdrowie psychiczne i fizyczne, niewłaściwe wykorzystanie czasu wolnego.

Obok zastosowanych w badaniach ankiet, wiele informacji dotyczących uczniów uzyskano w rozmowach indywidualnych prowadzonych przez pedagoga i psychologa z uczniami, nauczycielami, rodzicami. Cennym źródłem wiedzy w tym zakresie okazała się analiza dokumentacji szkolnej oraz obserwacja zachowań uczniów sytuacjach szkolnych.

Analiza wyników badań

Na podstawie obserwacji środowiska szkolnego i przeprowadzonej diagnozy dokonano identyfikacji niepokojących objawów w trzech obszarach:

1. Naruszenia dyscypliny szkolnej – spóźnienia, opuszczanie pojedynczych lekcji, łamanie zasad obowiązujących w szkole, regulaminu szkoły.
2. Przemoc rówieśnicza – agresja i przemoc wobec kolegów i koleżanek.
3. Funkcjonowania dziecka w środowisku rodzinnym – status socjalny uczniów, problemy życia rodziny.

5. Cele Szkolnego Programu Profilaktyki

Ogólnym celem programu jest zwiększenie ilości i jakości oddziaływań profilaktycznych w szkole, w szczególności w zakresie ochrony zdrowia i redukcji niewłaściwych zachowań uczniów.

Cele szczegółowe :

1. Kształcenie postaw prozdrowotnych.
2. Promowanie zdrowego stylu życia, uświadomienie znaczenia czynnego wypoczynku.
3. Wskazywanie pożądanych wzorców zachowań.
4. Wzmacnianie u uczniów postaw pożądanych społecznie i akceptowanych powszechnie zachowań.
5. Ograniczanie zachowań agresywnych wśród uczniów i wzmacnianie zachowań pozytywnych.
6. Stwarzanie warunków bezpiecznego rozwoju i funkcjonowania w szkole i poza nią.
7. Nauka rozwiązywania konfliktów bez użycia siły.
8. Kształtowanie postawy asertywnej.
9. Kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze zmieniającą się rzeczywistością oraz niepokojami i trudnościami okresu dojrzewania.

6. Podstawowe zadania Szkolnego Programu Profilaktyki

1. Organizowanie systematycznych działań profilaktyczno – edukacyjnych dla uczniów, rodziców i nauczycieli.
2. Organizowanie spotkań z rodzicami, indywidualnych w ramach konsultacji oraz grupowych w formie zebrań.
3. Organizowanie w szkole imprez tematycznych (konkursy, przedstawienia, spotkania z specjalistami od profilaktyki), itp.
4. Stworzenie przyjaznego klimatu (dobra komunikacja, osobowe relacje pomiędzy nauczycielami i uczniami, udzielanie emocjonalnego wsparcia uczniom, szczególnie w trudnych dla nich sytuacjach) sprzyjającego procesowi dydaktycznemu i wychowawczemu.
5. Nauczyciele stanowiący pozytywne wzorce (utrzymujący pozytywne relacje koleżeńskie w gronie pedagogicznym, oparte na współpracy, wzajemnym szacunku i tolerancji).
6. Kształtowanie systemu wartości uczniów – czerpanie z wzorców osobowych, wskazywanie pozytywnych wzorów do naśladowania.
7. Nabycie umiejętności prospołecznych.
8. Tworzenie warunków do wchodzenia w sytuacje prospołeczne i nagradzanie pozytywnych zachowań.
9. Budowanie dobrej współpracy z rodzicami i pozyskiwanie ich jako sojuszników działań wychowawczych oraz profilaktycznych prowadzonych przez nauczycieli.
10. Pomoc uczniom mającym problemy w nauce.
11. Wczesne rozpoznawanie uczniów z grup ryzyka i kierowanie ich do psychologa, pedagoga, logopedy.
12. Kierowanie uczniów do specjalistów i instytucji wspomagających rodzinę.
14. Udostępnianie uczniom i rodzicom informacji o specjalistycznej pomocy poza szkołą.
15. Szkolenie kadry pedagogicznej w zakresie profilaktyki zagrożeń oraz umiejętności Wychowawczych.
16. Współpraca z instytucjami uprawnionymi do pomocy w szkole w realizowaniu szkolnej profilaktyki
17. Starania w celu zapewnienia uczniom alternatywnych możliwości spędzania wolnego czasu (oferta zajęć pozalekcyjnych, zajęcia rekreacyjno – sportowe, wycieczki).
18. Promowanie zdrowego stylu życia, kształtowanie umiejętności samodzielnego dokonywania właściwych wyborów zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi.
19. Włączenie się samorządu uczniowskiego do konkretnych działań (uczniowie mają prawo zgłaszania własnych pomysłów i inicjatyw, a także poczucia odpowiedzialności za to, co dzieje się w ich środowisku).

7. Struktura i treści Szkolnego Programu Profilaktyki

I. Działania profilaktyczne podejmują wychowawcy klas, nauczyciele, psycholog, pedagog, logopeda, zespół ds. profilaktyki i wychowania przez cały rok szkolny w zależności od potrzeb i ustalonego harmonogramu działań. Dyrektor szkoły monitoruje działania profilaktyczne realizowane w szkole. Do działań łączy się także biblioteka, świetlica szkolna, higienistka.

II. Obszary działań profilaktycznych:

- przeciwdziałanie agresji i przemocy
- przeciwdziałanie cyberprzemocy
- promocja zdrowego stylu życia
- przeciwdziałanie wagarom
- integracja zespołów klasowych i społeczności szkolnej
- kształtowanie kultury osobistej, nawyków bezpiecznego zachowania w szkole i poza szkołą
- profilaktyka ekologiczna

III. Instytucje wspierające szkołę w działaniach profilaktycznych:

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna
- Sąd Rejonowy – Wydział Rodzinny i Nieletnich
- MOPS w Orzeszu
- GKRPA w Orzeszu
- PCPR
- Placówka Wsparcia Dziennego w Orzeszu
- Policja

III. Propozycje działań profilaktycznych

- TYDZIEŃ PROFILAKTYKI
- TYDZIEŃ GŁOŚNEGO CZYTANIA DZIECIOM
- TYDZIEŃ PISANIA LISTÓW do chorych dzieci
- Dzień Życzliwości
- Dzień Bezpiecznego Internetu
- Dzień Praw Człowieka
- Akcje (Góra Grosza, Prezent pod Choinkę, Sprzątanie Świata, Ekoszkola, Warto być Dobrym, Wszystkie Kolory Świata, Bezpieczne Ferie i Wakacje)
- Udział w ogólnopolskich programach – Zachowaj Trzeźwy Umysł, Ratujemy i Uczymy Ratować, Młodzi Odwagi – promocja zdrowia, Trzymaj Formę
- Pomoc koleżeńska, zbieranie nakrętek
- Zbiórka makulatury
- Realizacja programu profilaktyczno – wychowawczego w klasach IV – VI „Spójrz inaczej” przez pedagoga i psychologa, trenerów programu
- Spotkania z policją, ekspertami od profilaktyki
- Cykliczne godziny wychowawcze wg harmonogramu

Działania profilaktyczne i wychowawcze prowadzone są w ciągu całego roku szkolnego przez pedagoga, psychologa, wychowawców, nauczycieli. Prowadząc godziny wychowawcze zwraca się szczególną uwagę na:

- integrację zespołu klasowego
- zjawisko agresji i przemocy
- asertywności
- wzmacnianie pozytywnych zachowań
- promowanie zdrowego stylu życia
- pozytywnego postrzegania siebie i rozumienia swoich uczuć
- praca nad emocjami i radzenia sobie w trudnych sytuacjach

Szkoła korzysta także w pomocy Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Mikołowie poprzez konsultacje i warsztaty tematyczne dla wybranej grupy uczniów, rodziców i nauczycieli.

8. Ewaluacja Szkolnego Programu Profilaktyki

Szkolny Program Profilaktyki podlega ewaluacji przez sporządzanie sprawozdania rocznego, opisującego działanie programu w szkole i podsumowania po trzyletnim cyklu kształcenia.

SPOSOBY I ŚRODKI EWALUACJI:

1. Stała obserwacja zachowania uczniów
2. Analiza dokumentacji klasowej i szkolnej
3. Analiza prac wykonanych przez uczniów
4. Ankiety dla uczniów, rodziców, nauczycieli
5. sondaże, wywiady, rozmowy

Obszary ewaluacji Szkolnego Programu Profilaktyki są tożsame z obszarami ujętymi w treści niniejszego programu. Ewaluacji programu dokonuje zespół powołany przez dyrektora szkoły. Corocznie zespół podejmuje decyzję o wyborze obszaru ewaluacji, doboru grupy badawczej, sposobu jej przeprowadzenia i wyboru środków. Zespół przedstawia wyniki ewaluacji Radzie Pedagogicznej zgodnie z harmonogramem pracy rocznej.

DYREKTOR SZKOŁY
E. Maciej
mgr Ewa Maciej

Uchwała Nr 3/2013

Rady Rodziców Szkoły Podstawowej Nr 2 im. Stanisława Moniuszki w Orzeszu
z dnia **11.09.2013r.**

w sprawie uchwalenia Programu Profilaktycznego
Szkoły Podstawowej nr 2

Na podstawie art. 54 ust.2 pkt1 lit. a ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty
(tekst jednolity: Dz. U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572 wraz z późn. zm.)

Rada Rodziców, po porozumieniu z Radą Pedagogiczną, postanawia:

§ 1

Uchwalić „Program Profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 2 obejmujący treści i działania
o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, a realizowane przez nauczycieli,
stanowiących załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

„Program Profilaktyczny Szkoły Podstawowej Nr 2” realizowany będzie w roku szkolnym
2013/2014

§ 3

„Program Profilaktyczny Szkoły Podstawowej Nr 2” podlega opublikowaniu na stronie
internetowej Szkoły Podstawowej Nr 2

§ 4

Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Szkoły.

§ 5

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

RADA RODZICÓW
Szkoły Podstawowej nr 2
im. Stanisława Moniuszki
w Orzeszu

Przewodniczący Rady Rodziców

Sylvia Kaurka